

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-12/89
URBROJ: 50301-21/21-23-5
Zagreb, 30. studenoga 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	30-11-2023
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
070-01/23-01/1	65
Urudžbeni broj:	Pril. Vrij.
50-23-4	- -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zaključka o pokretanju postupka pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske (predlagateljica: Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 070-01/23-01/1, URBROJ: 65-23-3, od 13. srpnja 2023.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zaključka o pokretanju postupka pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske (predlagateljica: Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskome saboru) daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje zaključaka o pokretanju postupka pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 13. srpnja 2023., iz sljedećih razloga:

Između Republike Hrvatske i Svete Stolice sklopljena su četiri međunarodna ugovora. To su:

- Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, sastavljen u Zagrebu, 19. prosinca 1996. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 2/97.)
- Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture, sastavljen u Zagrebu, 19. prosinca 1996. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 2/97.)

- Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, sastavljen u Zagrebu, 19. prosinca 1996. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 3/97.)
- Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima, sastavljen u Zagrebu, 9. listopada 1998. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 18/98.).

Vlada Republike Hrvatske smatra da nije došlo do bitne promjene okolnosti u kojima su sklopljeni ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske, čime bi se ispunio osnovni preduvjet za predlaganje drugoj strani-ugovornici pokretanja postupka pregovora za njihovu izmjenu.

Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost da je ponovno otvaranje pregovora o već sklopljenim i ratificiranim međudržavnim ugovorima koji su između država ugovornica stupili na snagu izniman postupak koji mora biti formalno-pravno i politički čvrsto utemeljen. Pri tome se obje strane-ugovornice moraju suglasiti o njegovu pokretanju jer u protivnom isto može izazvati ozbiljne negativne političko-diplomatske posljedice na strani pokretača postupka, između ostalog, zbog nepoštivanja načela *pacta sunt servanda*.

Također, Vlada Republike Hrvatske napominje da ugovore koje je sklopila Republika Hrvatska sa Svetom Stolicom treba promatrati ne samo kao međudržavne, već prvenstveno kao one koji određuju odnos države i Katoličke crkve, i to osobito mjesne Crkve u Republici Hrvatskoj, čime je njihova društvena vrijednost i utjecaj sveobuhvatniji od klasičnih međudržavnih ugovora.

Ugovori koje je Republika Hrvatska sklopila sa Svetom Stolicom, bez obzira na sekularni status države, uređuju područje koje ne može ostati neuređeno, a sklopljeni su po modelu koji Sveta Stolica koristi s osamdesetak drugih država i ni u kojem smislu ne predstavljaju jedinstven obrazac uređivanja državno-crkvenih odnosa samo u Republici Hrvatskoj.

Eventualna izmjena ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske nužno bi dovela i do razmatranja statusa ugovora koje je Republika Hrvatska, po istom ili sličnom modelu, sklopila i s drugim vjerskim zajednicama, što je i politički osjetljivo pitanje, primjerice kada je riječ o odnosu Republike Hrvatske sa Srpskom pravoslavnom crkvom, židovskom ili muslimanskom zajednicom.

Vlada Republike Hrvatske smatra da bi ukidanjem financijske potpore Katoličkoj crkvi i kleru bila dovedena u pitanje ne samo njihova karitativna djelatnost i održavanje brojnih spomenika kulture i vrijednih umjetnina o kojima brine Crkva, već i sama egzistencija pojedinih župa u područjima s malim brojem vjernika i nižeg imovinskog stanja, gdje državna potpora predstavlja gotovo jedini izvor prihoda lokalne Crkve.

Kada je riječ o posljednjem popisu stanovništva u Republici Hrvatskoj iz 2021., rezultati popisa stanovništva pokazuju da nije znatno smanjen broj katolika jer su se osobe koje su se izjasnile katolicima nalazile u tri različite rubrike. Naime, prema rezultatima koje je službeno objavio Državni zavod za statistiku katolika je u Hrvatskoj 78,97 %, ali u rubrici „Ostali kršćani“ nalazi se još 157.388 osoba koje su se izjasnile članovima Katoličke crkve, a još je 22.722 katolika u rubrici „Ostale religije, pokreti i svjetonazori“. Kada se i ti brojevi uzmu u obzir u konačnici se dobiva rezultat od 83,62 % katolika, i u odnosu na popis iz 2011., broj katolika bi bio manji za 2,66 %, što ne ukazuje na značajne promjene po tom pitanju.

Ugovorom o gospodarskim pitanjima Republika Hrvatska se obvezala da će, između ostalog, urediti sljedeća pitanja:

1. a) vratiti Katoličkoj crkvi imovinu koja joj je oduzeta u vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a koju je moguće vratiti prema zakonskim odredbama
 b) naći odgovarajuću zamjenu za dio dobara koji nije moguće vratiti
 c) isplaćivati pravnim osobama Katoličke crkve naknadu u novcu za ostalu imovinu koja neće biti vraćena
2. priznajući opće društveno vrijedan rad Katoličke crkve na kulturnom, odgojnom, društvenom i etičkom polju, Katoličkoj crkvi će osiguravati određen godišnji novčani iznos.

Imajući u vidu općepoznatu okolnost da je za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine veliki dio imovine nacionaliziran, uključujući i imovinu Katoličke crkve koja zbog toga desetljećima nije mogla koristiti vlastitu imovinu, Republika Hrvatska se Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima i Zakonom o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“, br. 92/96., 92/99., 39/99., 42/99., 43/00., 131/00., 27/01., 34/01., 65/01., 118/01., 80/02., 81/02. i 98/19.) (koji se na istovjetan način primjenjuje na sve kojima je imovina oduzeta za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine) obvezala Katoličkoj crkvi vratiti imovinu koja je oduzeta. Navedenim Ugovorom je propisano da će Republika Hrvatska, u dogovoru s mjerodavnim vlastima Katoličke crkve i u skladu sa zakonskim odredbama, izvršiti prikladnu zamjenu za dio dobara koji nije u stanju vratiti Katoličkoj crkvi. Nadalje, Ugovorom je propisano ako oduzetu imovinu pravnim osobama Katoličke crkve nije moguće vratiti ni zamijeniti, isplaćuje se primjerena novčana naknada. Financijska sredstva za navedenu naknadu isplaćuju se iz državnog proračuna temeljem zaprimljenih pravomoćnih rješenja nadležnih službi županija i Grada Zagreba kojima je pravnim osobama Katoličke crkve utvrđena naknada u novcu.

Također, kako bi Katolička crkva mogla na primjeren način nastaviti svoje djelovanje na promicanju općeg dobra u službi svih građana na kulturnom, odgojnom, društvenom i etičkom polju, prema Ugovoru između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima, Republika Hrvatska se obvezala mjesečno davati iz godišnjeg državnog proračuna iznos koji odgovara dvjema prosječnim bruto plaćama pomnoženim s brojem župa u Republici Hrvatskoj.

Navedena sredstva isplaćuju se iz državnog proračuna za troškove uzdržavanja klera i drugih crkvenih službenika, izgradnje i uzdržavanje crkava i pastoralnih središta koji nisu u popisu spomenika kulture, te kao doprinos za karitativnu djelatnost Katoličke crkve.

Postoji također doprinos Katoličke crkve u godinama recesije te u razdoblju pandemije koronavirusa kada se, u cilju prevladavanja teškog financijskog stanja u Republici Hrvatskoj, Katolička crkva odrekla dijela sredstava koja su joj trebala biti isplaćena iz državnog proračuna.

Sve navedeno je iskaz stava Republike Hrvatske koja, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i odgovarajućim zakonima, priznaje opće društveno vrijedan rad Katoličke crkve u službi građana na kulturnom, odgojnom, društvenom i etičkom polju, što je izrijeком i navedeno u članku 6. Zakona o potvrđivanju Ugovora o gospodarskim pitanjima.

Vlada Republike Hrvatske napominje kako se iz državnog proračuna, na temelju ugovora koje je Vlada Republike Hrvatske sklopila s vjerskih zajednicama, financiraju i ostale vjerske zajednice u Republici Hrvatskoj.

Uzimajući u obzir sve naprijed navedeno, kao i iznimnu ulogu Katoličke crkve za opstojnost hrvatskog naroda i kulture kroz čitavu povijest, njezin današnji doprinos na promicanju općeg dobra, Vlada Republike Hrvatske ne može poduprijeti Prijedlog zaključka o pokretanju postupka pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima.

Vezano za Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, te osnivanje Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj koji je uslijedio nakon Domovinskog rata, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost na činjenicu da nije točan podatak predlagateljice o broju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u vrijeme njegova potpisivanja, a s obzirom na to da predlagateljica iznosi podatke o broju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz Domovinskog rata kada su dio Oružanih snaga Republike Hrvatske činili i mobilizirani pričuvnici.

U skladu s navedenim, mišljenje je Vlade Republike Hrvatske da duhovna skrb za pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske i redarstvenih službi nije uvjetovana isključivo brojem osoba kojima se ona pruža, ali i da se nisu bitno promijenile okolnosti u kojima je Ugovor sklopljen.

Vlada Republike Hrvatske prati provedbu Ugovora o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske, u okviru kojeg se omogućava i uređuje dušobrižništvo za razdoblje nakon Domovinskog rata, te je mišljenja da nema potrebe mijenjati odredbe Ugovora o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske.

Vezano za dio Prijedloga zaključka pod točkom 3. kojim se predlaže da se Vlada Republike Hrvatske obveže da pokrene postupak pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, posebno u područjima određivanja neradnih dana u Republici Hrvatskoj što se argumentira tvrdnjom da je riječ o potpuno neprikladnoj materiji za regulaciju kroz međunarodni ugovor, te da je određivanje neradnih dana apsolutni prerogativ nacionalnog zakonodavstva i kako mu nema mjesta u međunarodnim ugovorima bilo koje vrste, Vlada Republike Hrvatske ističe kako su neradni dani utvrđeni navedenim međunarodnim ugovorom, koji je ratificiran i koji je na snazi, na jednak način propisani i Zakonom o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 110/19.).

Navedenim je Zakonom u članku 1. stavku 1., među ostalim, propisano da su blagdani i neradni dani u Republici Hrvatskoj: 1. siječnja – Nova godina, 6. siječnja – Bogojavljenje ili Sveta tri kralja, Uskršni ponedjeljak, 15. kolovoza – Velika Gospa, 1. studenoga – Svi sveti, 25. prosinca – Božić i 26. prosinca – prvi dan po Božiću, Sveti Stjepan, a koji su dani kao neradni dani zajedno s nedjeljom utvrđeni člankom 9. Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnima pitanjima.

Ustavom Republike Hrvatske kao najvišim pravnim aktom ne propisuje se da se neradni dani u Republici Hrvatskoj mogu propisivati samo nacionalnim zakonodavstvom. Stoga ne stoji tvrdnja podnositeljice da je „određivanje neradnih dana apsolutni prerogativ nacionalnog zakonodavstva i nema mu mjesta u međunarodnim ugovorima bilo koje vrste“ te ista tvrdnja nema valjano pravno utemeljenje u normama pozitivnog pravnog poretka u Republici Hrvatskoj pa stoga Vlada Republike Hrvatske ne može prihvatiti Prijedlog zaključka o izmjeni Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima.

Čak štoviše, ako se promatra komparativna praksa koja se odnosi na uređivanje neradnih dana putem međunarodnih ugovora, a koje su ugovore pojedine države sklopile sa Svetom Stolicom, kao što su primjerice Poljska, Austrija i Španjolska, koje su sve države članice Europske unije i pripadnice istog europskog pravnog prostora, jasno je da ne postoji zapreka da se ista pitanja uređuju i putem međunarodnih ugovora.

U dijelu iste točke Prijedloga zaključka koji se odnosi na dio članka 8. Ugovora između Svete stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, a koji glasi: „Prethodnog obavještanja crkvenih vlasti u slučaju sudskih istraga o kleriku zbog možebitnih kaznenih djela predviđenih Kaznenim zakonom“, a polazeći od činjenice da su sukladno članku 41. Ustava Republike Hrvatske sve vjerske zajednice jednake pred zakonom, Vlada Republike Hrvatske skreće pažnju na činjenicu kako ne samo Ugovor između Republike Hrvatske i Svete Stolice o pravnim pitanjima već i čitav niz ugovora zaključenih između Republike Hrvatske i pojedinih vjerskih zajednica sadrže istovjetne odredbe o potrebi obavještanja nadležnih biskupa o pokrenutim kaznenim postupcima protiv svećenika ili vjerskih službenika pojedine crkvene zajednice. Primjera radi, Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Evangelističke crkve u Republici Hrvatskoj i Reformirane kršćanske crkve u Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa („Narodne novine“, broj 196/03.) u članku 5. sadrži sličnu odredbu o potrebi obavještanja kao i Ugovor između Svete stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima.

Nadalje, odredba o potrebi obavještanja čelnika tijela o pokretanju kaznenog postupka, propisana je i Zakonom o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 152/08., 76/09., 80/11., 91/12., 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22.) u odnosu na državne službenike i namještenike, a koji u članku 191. stavku 4. propisuje da će državni odvjetnik ili sud u roku od osam dana obavijestiti čelnika tijela o započinjanju kaznenog postupka protiv državnog službenika ili namještenika.

Kada je riječ o Ugovoru o suradnji na području odgoja i kulture, Vlada Republike Hrvatske nije suglasna s pokretanjem postupka pregovora o izmjenama predmetnog Ugovora.

Vezano za navod predlagateljice o tome da se navedenim Ugovorom jamči nastava katoličkog vjeronauka u svim predškolskim i školskim ustanovama, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je na sličan način ugovoreno izvođenje nastave konfesionalnog vjeronauka za djecu pripadnike drugih konfesija čiji su roditelji zainteresirani da njihova djeca pohađaju tu nastavu. Ugovore o pitanjima od zajedničkog interesa, a koji se odnose i na nastavu konfesionalnog vjeronauka u predškolskim i školskim ustanovama Vlada Republike Hrvatske sklopila je primjerice sa Srpskom pravoslavnom crkvom u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 196/03.), Islamskom zajednicom u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 196/03. i 86/14.), Evangeličkom crkvom u Republici Hrvatskoj i Reformiranom kršćanskom crkvom u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 196/03.), Evandeoskom (Pantekosnom)

crkvom u Republici Hrvatskoj, Kršćanskom adventističkom crkvom u Republici Hrvatskoj i Savezom baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 196/03.) i Koordinacijom židovskih općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 4/12.).

Što se tiče izbora osoba koje će izvoditi nastavu konfesionalnog vjeronauka, isto je pitanje na jednak način uređeno kako Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture za katoličke vjernike, tako i ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa sklapanima sa vjerskim zajednicama vezano za vjernike pripadnike drugih konfesija. Tako primjerice, nastavu katoličkog vjeronauka izvode osobe kojima je dijecezanski biskup izdao ispravu o kanonskom mandatu, pravoslavnog vjeronauka osobe kojima je episkop izdao ispravu o kanonskom mandatu, a islamskog vjeronauka osobe kojima je Mešihat izdao ispravu o mandatu. Izvor financiranja primitaka vjeroučitelja ne razlikuje se ovisno o konfesionalnoj pripadnosti.

Sadržaj nastave vjeronauka ugovoren je sukladno Ugovoru između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture na način da programe i sadržaje nastave katoličkog vjeronauka u školama bilo koje vrste i stupnja, te udžbenike i didaktičku građu sastavlja Hrvatska biskupska konferencija, a sukladno Ugovoru između Republike Hrvatske i Srpske pravoslavne crkve u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa na način da nastavne planove i programe pravoslavnog vjeronauka za javne osnovne i srednje škole te program pravoslavnog vjerskog odgoja za javne predškolske ustanove izrađuje i odobrava Sveti arhijerejski sinod.

Vlada Republike Hrvatske je stajališta kako nije osnovan navod podnositeljice o tome da se Ugovorom između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture Katolička crkva dovodi u povlašten položaj u odnosu na druge vjerske zajednice u Republici Hrvatskoj koje navodno nemaju nikakav utjecaj na izbor kadrova, programa i udžbenika po kojima se radi.

Vezano za navode podnositeljice o tome da crkva bez ikakvih ograničenja može osnivati sveučilišta i institute koje financira država, napominjemo da je osnivanje visokih učilišta propisano Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22.).

U skladu s odredbama članka 7. predmetnog Zakona, visoko učilište osniva se kao javno ili privatno visoko učilište. Javno visoko učilište osniva Republika Hrvatska. Javno sveučilište osniva se zakonom, a javno veleučilište uredbom Vlade Republike Hrvatske. Javni fakultet odnosno javna umjetnička akademija osniva se odlukom sveučilišta odnosno tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane, unutarnje poslove te vanjske i europske poslove. Osnivačka prava nad javnim visokim učilištem u ime Republike Hrvatske obavlja ministarstvo nadležno za poslove znanosti i obrazovanja, u skladu s ovim Zakonom i aktom o osnivanju. Privatno visoko učilište osniva fizička ili pravna osoba.

Odredbama članka 17. navedenog Zakona, propisano je kako je fakultet odnosno umjetnička akademija sastavnica sveučilišta s pravnom osobnosti koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja, znanstvenu, umjetničku i stručnu djelatnost. Položaj vjerskog fakulteta kao sastavnice javnog sveučilišta uređuje se ugovorom između sveučilišta i osnivača vjerskog fakulteta, u skladu s međunarodnim ugovorima.

Nadalje, u skladu s člankom 97. navedenog Zakona, javna visoka učilišta financiraju se sredstvima iz državnog proračuna Republike Hrvatske kroz programske ugovore, namjenskim i vlastitim приходima. Sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske doznaju se javnom visokom učilištu na temelju programskog ugovora za financiranje osnovne proračunske komponente, razvojne proračunske komponente te izvedbene proračunske komponente. Sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske mogu se doznati i visokom učilištu osnovanom temeljem međunarodnog ugovora. Vlada Republike Hrvatske ne slaže se s navodom predlagateljice da Crkva može bez ograničenja osnivati visoka učilišta.

Što se tiče mogućnosti izbora alternativnog nastavnog predmeta za djecu koja ne pohađaju nastavu vjeronauka, Vlada Republike Hrvatske napominje kako Ministarstvo znanosti i obrazovanja od školske godine 2023./2024. pokreće Eksperimentalni program Osnovna škola kao cjelodnevna škola – Uravnotežen, pravedan, učinkovit i održiv sustav odgoja i obrazovanja, u okviru kojeg se uvodi novi eksperimentalni nastavni predmet „Svijet i ja“ koji će pohađati učenici koji ne pohađaju nastavu vjeronauka.

Uz sve navedeno, Vlada Republike Hrvatske prati aktivnosti o pitanjima kulturne i umjetničke baštine Katoličke crkve unutar sveukupne hrvatske kulturne baštine, njezinu zaštitu, način korištenja i dostupnost, kao i pitanje materijalnog doprinosa obnovi i očuvanju vjerske kulturne baštine i umjetničkih djela u posjedu Crkve.

Mjere zaštite i očuvanja navedene baštine provode se i financiraju temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99., 151/03., 157/03. – Ispravak, 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20., 117/21. i 114/22.).

Kulturna i umjetnička baština Katoličke crkve tretira se jednako kao i svaka druga kulturna i umjetnička baština. U tom smislu, Vlada Republike Hrvatske nije suglasna da se pokrene postupak pregovora o izmjenama Ugovora o suradnji na području odgoja i kulture između Svete Stolice i Republike Hrvatske.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje zaključaka o pokretanju postupaka pregovora o izmjenama Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske jer smatra da se za to nisu stekli potrebni formalno-pravni uvjeti te da bi prihvaćanje navedenog Prijedloga zaključka nanijelo ozbiljnu štetu međunarodno-političkom ugledu Republike Hrvatske, unazadilo bilateralne odnose Republike Hrvatske sa Svetom Stolicom te se negativno odrazilo i na uređenje odnosa vjerskih zajednica i tijela vlasti u Republici Hrvatskoj, posebno kada je u pitanju odnos s mjesnom Katoličkom crkvom.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Franu Matušića, Zdenka Lucića i Andreju Metelko-Zgombić.

 3
 PREDSJEDNIK
 mr. sc. Andrej Plenković